

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 8. januarja 1903.

Štev. 2.

Podpirajte „Mir“!

Odveč bi bilo, če bi hoteli še-le dokazovati potrebo „Mir“-a za nas koroške Slovence. Resni so dandanes časi. Hud boj bije slovenski narod s svojimi političnimi nasprotniki, ki mu odrekajo pravico obstanka in ga hoté politično ugonobiti. Ta boj čutimo zlasti koroški Slovenci. V tem boju pa so gotovo najglavnejše orožje dobri časniki. Zato zopet in zopet pozivljamo:

Vstopite vsi dobromisleči v naše vrste, bojevati se za naše verske in narodne svetinje. Somišljeniki! pomagajte nam v tem boju, skrbite, da bo prišel „Mir“ v vsako slovensko hišo, da bode naše ljudstvo spoznalo, kdo je njegov prijatelj, kdo sovražnik.

Na delo torej! Ostanite zvesti naročniki našega lista, pridobivajte mu pa tudi novih naročnikov. Ako eden ne zmore naročnine, pa naj se dva skupno naročita. Istina je, da bi se moglo število naročnikov znatno povečati, če vsi dosedanjí naročniki delajo na to, da listu pridobé novih prijateljev! — **Naročnina naj se blagovoli vpošiljati v naprej, kakor je navada pri vseh listih.**

Da bode naš list v polni meri mogel vršiti svojo dolžnost napram svojim naročnikom, prosimo cenjene sotrudnike, da nas **duševno krepko podpirajo.**

Le s skupnim delom more postati časnik dober. Pri poročilih držite se teh-le glavnih navodil:

1.) Bodi kratek. S tem prihraniš čas uredniku in sebi. Vodilo bodi: Poročajmo dejstva, ne dolgih premišljevanj.

2.) Bodi jasen, posebno razločno zapiši imena oseb in krajev.

2.) Ne piši časopisu nikdar na obeh straneh papirja.

4.) Ne bodi hud, ako ti urednik kaj črta ali prenaredi; on že ve, zakaj je to storil. Ako kako stvar zavrže, ne bodi jezen in ne odreci takoj nadaljne podpore.

5.) Pred vsem pa vse poročaj hitro, takoj, ko izveš, ker marsikaj, kar je novega, v par urah čisto ni več. Hitro poročanje bodi glavna dolžnost vsakega somišljenika. Poročaj o vsakem dogodku, ki se je zgodil v tvojem kraju, ne zanašaj se na druge. Le tako more list prinašati

sveže novice iz raznih krajev dežele in zadostiti zahtevam naročnikov.

Kdor nič ne stori za krščansko slovensko časopisje, ta je kriv, da se ljudstvo zastruplja in da se krađe slovenskemu narodu narodnost in vera!

Ponovno torej prosimo somišljenike, da naš list podpirajo duševno, pa tudi gmotno z naročevanjem in točnim plačevanjem naročnine!

Dragi Slovenci!

V novem letu smo. Zopet imamo za seboj odmerjeno dōbo svojega življenja. Vsak pošteno misleč človek se bo ozrl na preteklo dōbo ter premislil svoja dejanja, svoje izpolnjene in neizpolnjene upe in želje. In rekel bo, to sem storil dobro, to bi bil lahko drugače. Dobro, da se mi ta želja ni izpolnila, tega že nikdar več ne storim — in končno bo izprevidel, vse, kar je storil, je minulo brez nasledkov, samo kar je dobrega delal, če je komu kako uslugo storil, bodisi še tako malo, ali če je celo človeku zopet pomagal na noge, če je ne gledé na napade od sovražne ali prijateljske strani dobro in koristno izvršil — edino to bo imelo za njega po preteku celega leta vrednost, vse drugo bo pozabil.

In čim več dobrega in koristnega je storil, tem večje zadoščenje in veselje bo imel. Rodila se bo v njem želja, delati še več dobrega in to tem lažje, ker ima sedaj že skusnjo celega leta za seboj. Izprevidel je, da se mora pri vsaki malenkosti kaj učiti ter, če ostane dosleden, bo v vsakem letu popolnejši.

Slovenec ima srce na pravem mestu in ni dvomiti, da imate iste misli, kakor so tu napisane. Če jih ne bi imeli, bili bi obžalovanja vredni. Božjo zapoved „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“, Slovenec lahko ume. Pogledj Slovencu odkrito v oči, in prepričan si o tem. Ljubimo vse ljudi! Tudi Nemca? Seveda tudi njega. Ali pa moramo radi tega tudi ljubiti velikansko krivico, katero nam on dela? Krivico Nemca sovražimo in zaničujemo! Nemec torej in njegova krivica so čisto drugačne stvari.

So nekateri, ki vedno vzdihujejo: „Oh, jaz hočem le mir in nič drugega, saj miroljubnost je

najlepša lastnost.“ Mi pa vprašamo: zakaj pa sploh živimo? Kako dolgo človek živi, ima le tudi to dolžnost, braniti pravico in neustrašeno bojevati se proti krivici! Kdo drugi nas je tega lepše učil kakor naš Zveličar Jezus Kristus sam! Kdor torej „mir ljubi“ ali bolje rečeno lenari, tega ne moremo častiti, ampak moramo ga le pomilovati!

Znano vam je, kako se vpije po nemških časopisih, če zahtevamo slovensko šolo, bodisi prepotrebno ljudsko ali srednjo šolo. Mi zahtevamo šole, ker potem kaj vemo, si lažje zaslužimo svoj kruh ter smo sploh koristnejši ljudje. In kaj je vzrok, da nam branijo slovenskih šol? Jaz vem in ne dvomim, da imate tudi vi isto prepričanje, da nam radi tega ne privoščijo slovenskih šol, ker hočejo, da se ponemčimo. Kdor se pa da ponemčiti, je brezvesten človek, kateri ne samo, da ne stori s tem nič pametnega, ampak si škoduje. On je brezvesten, ker rojen Slovenec ostane Slovenec, če še tolikokrat pravi, da je Nemec. Rojstva vendar ne more zatajiti, sicer more lagati. Zakaj se torej laže? Ker to Nemec ali nemški denar od njega zahteva. Nemec je, če to stori — krivičnež. Njegov denar — je Judežev groš.

Prvi sili človeka h grehu, drugi ga h grehu podkupuje. Kdor ima odkrito srce in jasno pamet, to uvidi. Kdor pa dobre volje k temu nima, ta seveda ne vidi in tudi videl ne bo, ker je slep.

Gotovo so vam znani nekateri taki zaslepljeni. Vprašajte se, morete li imeti do njih spoštovanje? Priznati se mora, da je večina teh zaslepljenih sinov propala in breznačajna. Kdor nima ponosa v sebi, ta sploh ni za nobeno resno delo. Vzrok temu propadu pa je edino le ta: Malo se vendar vsakdo sramuje, kdor svojo narodnost zataji, že očitanje, katero vidi v očeh svojih bližnjih, mu je neprijetno. Da se iznebi tega čustva, pa skuša prepričati svojo okolico, da ni storil nič napačnega. Ker pa ni mogoče, da bi poštenjaka o tem prepričal, pa z brezvestnimi besedami in dejanji ljudstvo pohušuje in pači. In če se mu to posreči, potem pač ni propala samo slovenska narodnost, ampak tudi vsi ti ljudje, ki so se ji izneverili. Pri takih ljudeh ne najdeš več mirne vesti. Ž njimi pa se tudi Nemci ne obogate. Nasprotno, oni celo okužijo še poštene Nemce. Pošten Slovenec in posebno poštena Slovenka, za take ljudi ne imej drugih besed, ko „fej te bodi!“

PODLISTEK.

Ob novem letu.

(Napisal Danimír Ivanov.)

Bil je Silvestrov večer. Zunaj v naravi je polagoma vse potihnilo. Nebo je bilo jasno kot ribje oko in tisočero zvezdic je migljalo na sinjem oboku, da jih je oko le težko razločevalo. Take lepe noči imajo vedno nekaj čarobnega v sebi. Človeku je srce polno raznih čutil, in zlasti v Silvestrovi noči, ko stojimo na koncu preteklega leta, se mu vzbujajo razni spomini, sladki, pa tudi grenki.

Na koncu vasi je stala hišica starega Breznika. Uborna leščerba je že brlela nocoj na zastareli orehovi mizi. Pri peči pa sta sedela Breznik in njegova edina hči, osemnajstletna Rezika. Mož je bil zavrt in debel kožuh in videlo se mu je, da mora biti že dolgo časa bolan. Že od jeseni sem je vedno bolehal in zdaj ko je prišla zima v deželo, moral je v posteljo. Le danes se mu je navidezno nekoliko zboljšalo. Vstal je ter sedel za peč, ki pa se je bila proti večeru že precej shladila. Breznice ni bilo več med njima. Že pred tremi leti so jo odnesli k sv. Antonu k večnemu počitku. Gospodarstvo doma je morala prevzeti Rezika. Sicer je imel Breznik le eno kravo, pa opravila je bilo za enega človeka vedno dosti. Njega tako skoraj nikoli ni bilo doma, ker je imel kot zidar vedno dosti posla daleč naokrog. Po zimi pa je pletel koše in delal metle, ki jih je poleti po semnjih prodajal ter si s tem pridobil marsi-

katero desetico. In tako se Breznikovim ni godilo slabo. Pa očetova moč je polagoma opešala, zlasti pa zdaj, ko je prikimala starost. Rezika je bila torej sedaj edini vir, pri katerem je zajemal Breznik v dnevih svoje starosti. Poleti je hodila skoraj vsak dan gor v grad delat, po zimi pa je pletla nogavice, ki jih je pokupila večinoma grajska gospa.

* * *

Zastarela stenska ura je odbila že deset. In vedno sta še sedela oče in hči molče pri peči. Ko je vse tako tiho, postane Reziki nekako tesno pri srcu, in da pretrga molk, popraša očeta: „Ali vam je že kaj malo bolje?“ Breznik se skloni po koncu in počasno in tiho začne govoriti: „Dà, malo bolje je, kot prejšnje dni, pa vendar se počutim še jako slabega. Mislim, da bom kmalu moral za materjo. Pa jutri, na novega leta dan, bi pa še vendar rad bil enkrat v cerkvi. Saj že tako od šent-Lukeževega nisem bil več. Zahvalil se bi rad Vsemogočnemu za preobilno število dobrot, ki mi jih je podelil v mojem življenju. Koliko nesreč me je obvaroval, zlasti tedaj, ko smo se bojevali pod slavnim očetom Radecky-jem proti Lahom. Koliko mojih tovarišev se storilo daleč od ljube domovine smrt, a jaz sem se vrnil popolnoma zdrav v mili domači kraj. A kaj vse to! Še za nekaj drugega se imam Bogu posebno zahvaliti.

Bilo je ravno danes pred 16. leti. Ti si bila tedaj še majhni otrok in spavala si v zibelki. Nič še niso bile znane bridkosti tega sveta. Pri moji postelji pa je stala tvoja mamka in milo jokala. Jaz sem bil namreč na smrt bolan in nihče ni več upal, da bom še kdaj okreval. A jaz sem pa še

vedno zaupal v božjo pomoč, ki tudi ni izostala. Zaobljubil sem se, da, če še ozdravim, nikdar ne bom več pijančeval tako okrog, kakor sem to popred večkrat storil. Dà, velikrat sem prihajal pozno v noč domov, ves pijan in blaten. Mati me je s solzami pričakovala, zakaj vedno jo je skrbelo, se mi le ne bode pripetila kaka nesreča, kar se pri pijancih prav mnogokrat zgodi. In tako sem potratil nekoliko zlatega časa ter zapravil tudi veliko denarja.

Po omenjenem večeru se mi je jelo zdravje zopet polagoma vračati, in ni še preteklo dobrih pet tednov, ko sem že zopet lahko zapustil postelj. Le Bogu in Mariji se imam zahvaliti, da svoje obljube pozneje nikdar nisem prelomil, kar tudi sama še pomniš. Toda zdaj pa vidim, da mi ni več pomoči. Dobro znam, da ne bom več obhajal novega leta tukaj na zemlji. Pa vsaj me tudi nobena skrb ne veže več na njo. Ti si že odrastla in sama si že lahko prislužiš vsakdanji kruh. Ako pa nočeš sama tukaj na domu ostati, pa lahko greš po moji smrti k stricu v šent-Miklavž. Govoril sem že zadnji teden, ko je bil pri meni, z njim o tej zadevi. Ostani vedno tako pridna, kakor si bila sedaj, in Bog te ne bo zapustil. Ko bi pa tudi po te enkrat prišla smrt, tedaj pa bomo zopet združeni z materjo gori nad zvezdami, kjer nikdar več ne bomo pretakali grenkih solz . . .“

Zadnje besede je govoril Breznik le težko, zakaj kašelj ga je nadlegoval vedno bolj. Moral je nazaj v postelj. Bolezen se je obrnila zopet na slabo stran.

Teden pozneje pa so peli zvonovi pri sv. Antonu Brezniku mrtvaško pesem.

Znano je, da je med nami Slovenci jako veliko „miroljubnih“ ljudi. Miroljubnost je lepa lastnost. Žalibog, da se ona mnogokrat krivo razume. Je veliko ljudij, kateri svojo lenobo tako imenujejo. Le malo ljudij je takih, kateri si jo prav tolmačijo. — Miroljuben je edino le ta, kateri ne išče prepira ali razpore — kjer ga treba ni. Kdor pa je prelen ali preboječ, odkrito besedo povedati, kjer se gre za načela resnice in pravice, recimo za nedotakljive naše narodne pravice, tega nikdar ne smemo imenovati miroljubnega — tak človek je izgubil vsako pravo na spoštovanje med poštenimi ljudmi! Kdor hoče razumeti, ta razume.

Novo leto nam torej ne sme biti znamenje miru. Novo leto, kakor sploh vsako leto v človeškem življenju, bodi vsem poštenim ljudem opomin: V življenju ni miru! Življenje je večni boj za pravico in proti krivici! Kdor v tem boju več deluje, kdor kaže več ljubezni do pravice, več gorečnosti za dobro delo, ta si je boljši del izbral!

Za narodne svoje pravice pa moramo delati vsi brez izjeme. Ne samo slovenski meščan, tudi slovenski kmet, slovenske kmetice, krepki slovenski fantje in mile slovenske deklice, vsak kolikor in kjer more. Kako, to ve vsak prav dobro sam.

Geslo vam bodi: Občujte samo z narodno-znajajimi ljudmi, z drugimi ne več, kakor je ravno potreba! Geslo vam bodi: Kjer je le mogoče, pošljite svoje slovenske otroke v slovenske šole! Berite samo poštene slovenske časnike, lažnjivih in grdih se pa ogibajte! „Slov. Gosp.“

Ni več poslov.

II.

Vzroki, da nimamo na deželi dosti poslov, so razni: deloma vzgoja v šolah, šole predolgo trajajo in otroci se dela popolnoma odvadajo; deloma boljši zaslužek v mestu, deloma naravno nagnenje, ustanoviti si svoj lastni dom, svoje ognjišče, deloma pomanjkanje zakonskih družin na deželi, deloma razmere na deželi, ki le redkokdaj pripustijo, da bi kak posel mogel postati samostojen.

V našem kmetiskem ljudstvu je stari predsodek, da le gospodar sme biti oženjen; da bi kak posel smel imeti kake misli, nam ne gre v glavo. Učenjak Altum, ko je ves čas svojega življenja opazoval življenje ptic, pripoveduje v svoji knjigi, da ob vestfalskih morskih bregovih živi dosti orlov. Ta ptič je zelo velik, zato potrebuje mnogo hrane. In čudno, v gotovih okrajih je vedno enako število teh živalij, ne pomnožijo se in tudi ne pomrje. To pride od tod, ker vsako leto le en sam par vali, drugi pa ne. Le v slučaju, da tega para eden pogine, vstopi drugi samec, ali druga samica, in če celi par pogine, začel bo roditi drugi. Ptiču je vse narava tako uravnala, naravna moč mu je vse uredila. Če se ptički ravna v svojih zvezah po neki čudni pameti, koliko bolj naj ljudje pamet rabijo pri sklepanju zakonov. Najpopred mora biti kruha, potem se napravi gujezd. In najžalostnejše so razmere tam, kjer brez misli na bodočnost delajo nezakonske, ali tudi zakonske zveze, tam vzraste rod, ki ga imenujemo „proletariat“. „Proletariat“, kaj pa je to? Rimljani so tako imenovali tiste ljudi, ki živé le s svojim živalskim nagnenjem.

Poglejmo si slabši del naših hlapcev in dekel in ne bomo mogli tajiti, da ti ljudje zaslužijo ime proletariata, vzlasti v takih razmerah, kot jih imamo na Koroškem. In otroci teh poslov vzrode pod vplivom najhujših izgledov, v lenobi in ničurnosti, v nepokorščini, ki so se z materjo valjali po bajtah, ki so pozneje kot pastirji služili v hišah, ker se ni nikdo več zanje brigal, kaj pa naj bo s takimi otroci? Če so stari bili že proletarci, koliko bolj bodo pa mladi! To so ljudje, ki polnijo naše ječe in bolnišnice, ki tvorijo razne bolezni v narodu in delajo občinam ogromnih stroškov za uboge. Žalibog da so ubožni po lastni krivdi, in tisti, ki je ubožen po tuji krivdi — kmet — mora delati za nje!

Narava sama tirja, da mora zakonsko življenje biti dobro uravnano. Zakonskih zvez ne sme biti preveč, in ne premalo. Vse se pritožuje, da je premalo ljudij, torej zvez ni preveč, in storiti se mora kaj, da se bo število krščanskih zakonov pomnožilo. Zakon, zakaj pa ni tako tudi dobro, kdo pa bo deda in babo vkup pri hiši imel in vse njihove otroke, ti bodo vse pokradli in delali ne bodo nič? Počasi, prijatelj, kmet! Deloma imaš prav, deloma pa ne. Popred sem ti pravil, da dva orla ne gnezdita na enem kraju in verjamemo, da dve družini v eni kmetijski hiši ne morete biti dobro vkup.

A najprej moramo naglašati, kakšnega pomena je zakon! Zakon je podlaga vsega družabnega življenja; podlaga srečnih družin, predpogoj dobre vzgoje otrok, vir bogastva in vir vseh družinskih čednostij. Sveti Tomaž Akvinski pravi, da je zakrament Rešnjega Telesa srce katoliškega življenja, zakon za temelj in duhovniški stan cvet in vrhunec. Kako srečen je rod tam, kjer ne po-

znajo nezakonskih otrok? Mi pa, kje bi ljudi jemali, če bi teh ne bilo? Zato moram pripoznati, da je premalo zakonov, premalo gnezd je, in storiti se mora kaj, da bo več orlov gnezdilo. Premalo zakonov je — in ti niso rodovitni! Zakaj? Znano je, da ima ljudstvo tam največ otrok, kjer se mladost najlepše preživi; ker ni devic in čistih mladeničev, tam tudi ni starišev, ki bi imeli po deset ali več otrok. Premalo gnezd je torej. In človek ima vendar naravni nagon, stopiti v zakon, če mu stan dovoli, in se priložnost ponudi, a ne na deželi. Kdor je v mestu, kmalu si napravi svoje ognjišče: stanovanje se dobi, mož, če je črevljár, si kupi za 50 kron vse orodje, in drugi rokodelci ravno tako. Raznim obrtnim ali trgovskim stanom ni treba dolgo čakati, a na deželi? Kje dobiš polja, kje hišo? In če bi kdo hotel po malem začeti, saj od kmetov ne dobi zemlje, da bi si jo še tako drago plačal. In zidati hišo? Koliko sredstev je k temu treba? Torej smemo reči, da je na deželi premalo ljudi, ker je premalo rodovitnih, in sploh premalo zakonov, da si človek na deželi zelo težko začne na lastno roko gospodariti, in da je ta vzrok eden najvažnejših, da gre vse v mesto.

Žalostni dogodki v dveh vladarskih hišah.

Naš presvitli cesar mora prestatiti veliko žalosti. Tudi letos osiveli in od raznih bridkih dogodkov skušani vladar ni imel veselih božičnih praznikov. Prestolonaslednica na Saksonskem, nadvojvodinja Lujiza, hčerka vojvode toskanskega Ferdinanda, je zbežala s 22 letnim učiteljem svojih otrok, z nekim Gironom. Istotako je odšel v Genevo njen brat nadvojvoda Leopold Ferdinand ter sporočil od ondod, da želi izstopiti iz cesarske hiše.

Prestolonaslednica Lujiza je v noči od 11. do 12. decembra pobegnila iz Solnograda v inozemlje ter pretrgala vse zveze s sorodniki. Lujiza je sedaj v 32. letu. Rojena je bila 2. septembra 1870 kot drugi otrok vojvode Ferdinanda IV. toskanskega iz drugega zakona s princezino Alice bourbonsko v Solnogradu. Prestolonaslednik Friderik Avgust, ki je dopolnil 36 let, se je poročil z njo na Dunaju dne 21. novembra 1891. Bivala sta večinoma v Draždanih. Zakon je veljal doslej za prav srečen. Dobila sta pet otrok: tri prince in dve princezini. Saška prestolonaslednica se je zaljubila v učitelja njenih otrok, v 22 letnega Girona, in je z njim pobegnila v Švico, kjer se nahaja v Genévi. Z njo pa je šel tudi njen brat nadvojvoda Leopold Ferdinand, ki se je zadnje dni odpovedal vsem častem in pravicam avstrijskega nadvojvode. Ko so povedali saškemu kralju, da je prestolonaslednica Lujiza zbežala, zgrudil se je baje nezavesten na tla. Princezinja Lujiza in njen brat nadvojvoda Leopold imata baje jako majhno zasebno premoženje.

Nadvojvoda Leopold se ne sme več vrniti v Avstrijo. Njemu so ustavljeni vsi dohodki, katere je imel kot avstrijski nadvojvoda. Gdč. Adamovič, s katero je nadvojvoda pobegnil, je stara 28 let in doma v Brnu. Mati nadvojvode Leopolda se je že večkrat radi njegovega življenja pritožila pri cesarju.

Nadvojvoda Leopold Ferdinand je spoznal Marijo Adamovič v Brnu, kjer je bil major. Ko je nadvojvoda šel v Iglovo, prišla je gdč. Adamovič tja in z nadvojvodo je šla tudi na Dunaj, kjer ji je nadvojvoda kupil vilo. Po več dnuj je nadvojvoda preživel v tej vili, kjer ga je že obiskoval tudi nadvojvoda Jožef Ferdinand. Začetkom 1. l. je gdč. Adamovič dobila povelje, da mora tekom 8 dnuj zapustiti Dunaj, in je šla v Monakovo, kamor ji je nadvojvoda pisal, da ji ostane zvest in da naj potrpi. Nekateri listi pravijo, da je bila gdč. Marija Adamovič na jako slabem glasu. O princezinji Lujizi pravijo, da so jo pozvali, naj se vrne v Solnograd. Ona pa noče tega storiti, ampak pravi, da ne zapusti svojega Girona, s katerim se hoče baje poročiti v Parizu. Le kadar jo spomnijo na njene otroke, postane princezinja Lujiza nekako zamišljena. O nji se govori, da je hotela pobegniti še drugekrat z drugimi, pa da se ji to storiti ni posrečilo. Značilno je, da židovski listi jako laskavo pišejo o tej čudni dvojici.

Dopisi.

Celovec. (Društveni zabavni večer.) V nedeljo dne 28. decembra 1902 priredil je odbor I. koroškega tamburaškega društva „Bisernica“ v Celovcu s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora slovenskega omizja beljaškega in pevskega zbora „Korotan“ iz Šmihela nad Pliberkom, dokaj zanimiv in precej dobro obiskan društveni zabavni večer. Na vspeh: 1. „Naprej zastava slave.“ 2. „Cesarsko-kraljeva lovska koračnica.“ 3. „Eno devo le bom ljubil!“ 4. „Na okno trka.“ 5. „Pomlad in jesen.“ 6. „Kam?“ 7. Igra „Dr. Vseznal in njegov

sluga Štipko Tiček.“ Veseloigro v dveh dejanjih. Priredil I. Štrukelj. 8. „Slovo.“ 9. Hrvatski bratje.“ Pela g. Pavel pl. Nežič in g. Ladislav Ciglencečki s spremljevanjem na tambure. 10. „Roža v pušavi.“ 11. „Pesem slovenskega omizja.“ 12. „Na blejskem jezeru.“ (Fantazija.) 13. „V boj!“ 14. Lička koračnica (Oj ti vila!) 15. Prosta zabava. — Točke 1., 2., 7., 9., 10., 12., 14. izvršili so izvršujoči člani Bisernice. — Točke 3., 5., 8. in 13. pevci beljaškega omizja in točke 4., 6. in 10. pevski zbor „Korotan“. Za vsako točko je sledilo burno ploskanje in moralo se je dodjati skoraj vsaki še nameček. Le igri se ni moglo nič dodati, četudi je bilo odobravanje čez mero. Za igro je bil čas vežbanja jako kratek, a so se je skoraj vsi precej dobro naučili. Oder je bil sicer lepo napravljen, pa za gledalce neugodno postavljen. Skoro vsi igralci so bili prvič na odru, in vsled tega je bilo govorjenje in dejanje bolj boječe. Igra je vendar žela obilno pohvale. Opomniti je še, da so pri prosti zabavi sodelovali tudi vrli tamburaši iz Sel nad Borovljami, in sicer s tako dovršenostjo, da so se vsi čudili. — Na tem mestu bodi izrečena vsem sodelujočim gospodom najpristronejša zahvala, posebno pa gospodom obeh pevskih zborov, da so se iz proste volje podali na tako dolgo pot in radovoljno sodelovali, dalje tudi slavnim selskim tamburašem. — Zabavni večer je odbor priredil zato, da bi se društvena blagajna nekoliko opomogla, a žalibože, da dohodki ne kažejo veliko prebitka, ker stroškov je bilo tudi precej. Dvorano in svečavo smo dobili sicer brezplačno, a družih stroškov je bilo mnogo, in tako se je pokazalo, da čas za to veselico ni bil primeren. Drugi pot se bode pa bolj skrbelo in do takrat na svidenje!

Pliberk. (Smrt.) Grof Ludovik Thurn umrl je v Berolinu na ledvični bolezni, star 32 let. Truplo prepeljali so semkaj in ga v torek 30. decembra pokopali ob veliki udeležbi ljudstva.

Iz spodnjih krajev. (Pomanjkanje poslov.) S strahom in trepetom gledajo naši kmetje v bodočnost. Novo leto se je bližalo, a marsikak kmet ni vedel, kje in kako bi dobil dobre, poštene posle. Lepa polja leže neobdelana, kmet za kmetom bi se rad znebil posestva, nima več poguma in veljave in veselja, da bi ga sam obdeloval. Kar je pa še delavskih moči, so pa za nič. Veliko k temu pripomaga to, ker se ne držijo policijskih ur. Okrajna glavarstva bi pač dobro storila, če bi podrejenim županstvom ostro zaukazala, da pazijo na gostilniški red, da bi zagrozila gostilničarjem, da se jim odtegne dovoljenje (koncesija), če bodo redno do pondeljka zjutraj točili ljudem. S posli je tako križ in težko je hlapce o pravem času spraviti domu. Kako vrednost imajo zemljišča, kaže to-le: Za velik del baron Helldorfovega polja ni najti več najemnikov! Ogorčeni rekajo kmetje: Šola je vsega kriva. Ne vsega šola, pač pa liberalizem. Res, da gre tudi po drugih deželah težko; a pogledimo na Kranjsko in na Tirolsko, kjer se liberalizem ne šopiri tako košato; tam so drugače razmere, mnogo več delavcev, veliko več ljubezni do domače zemlje. Tam se bodo še izkopali iz nesreče, katera jim preti, po večini naših krajev pa je vsled liberalizma polom neizogiben. Tudi liberalizem mora prinesiti svoje sadove, sicer bi nikdo ne hotel verjeti, da hujskanje zoper vero, cerkev in duhovščino ljudstva ne more osrečiti.

Prevalje. (Smrt.) Na sveti dan umrla je na Lešah soproga g. učitelja Mörtl-na, gospa Marija Mörtl, roj. Pratnekar, po hudi in mučni bolezni. Pred nekaj meseci izgubil je g. učitelj je 2letnega otroka, sedaj stoji z dvema otrokoma ob rakvi nepozabne žene. Sožalje, katero se mu izraža od vseh strani, tolaži naj ga pri bridki izgubi!

Sinčavas. (Nesreče) se pri nas na kolo-dvoru vedno ponavljajo. Vzrok: Premalo prostora. Zato naj se vendar že enkrat popravi prepotrebno; napravi naj se več tirov in naj se podaljšajo, potem ne bomo vedno slišali: včeraj zadela sta dva vlaka skup, danes je skočil voz iz tira itd. Pa pri južni železnici je menda vsaka opomba bob v steno!

Tinje. (Požari.) Dne 22. decembra zjutraj je pogorel skedenj p. d. Striceja v Vabni vasi, občina Pokrče. Zažgal je menda nek delavec. Dan pozneje je pogorelo v Tinjah 5 poslopij. Ogenj je nastal v nekem dimniku.

Grabštanj. (Brzjavno postajo) napravili so pri nas, za kar moramo poštenemu vodstvu biti hvaležni. Je za tako velik kraj tudi nujna potreba!

Medgorje. (Utopljenca), krog 35 let starega, našli so v Dravi. Ali je nesreča, ali samomor, se do sedaj ni moglo dognati.

Svetnavas. V Št. Janžu živi oženjen kmet že več let z neko tujo žensko v divjem zakonu ter ima že več otrok z njo. Prejšnjemu županstvu in g. županu se je posrečilo po dolgem trudu spraviti ta parček narazen, a sedanji liberalni občinski odbor je spravil dotična dva zopet skupaj s tem, da je podaril ženski domovinsko pravico. Seveda se je to vse zgodilo na predlog Krasnika-Košiča. Kaj pravi k temu baron Mac Nevin?

Bistrica v Rožu. (Božičnica.) Podružnica nemškega „šulferajna“ napravila je tudi letos božičnico za revne šolarje in jih obdarila z obuvanjem in obleko. Gotovo lepa reč! A da hujskajo z denarjem iz „rajha“ zoper Slovence, da hočejo na ta način ponemčevati slovenske otroke, pa odločno oporekamo. Naj „šulferajn“ prajzovske marke porabi za svoje nemške otroke, kjer jih bo prav lahko dobro obrnil.

Področica. (Predor.) Dne 24. decembra l. l. dokončali so ravno prvi kilometer od predora. Vsled tega so vhod na sveti večer električno razsvetlili in godba je igrala cesarsko pesem. Vrtanje tunela bodo sedaj pričeli z električnim strojem in tako se bo delo potem prav hitro nadaljevalo.

Št. Jakob v Rožu. (Žendarske postaje), ki bi bila pri nas radi varnosti nujno potrebna, sicer ne dobimo, pač pa spremenijo podružnico v Področici v samostojno postajo.

Log pri Škofičah. (Tatvina.) V Bošnjakovo vilo grofa de Colino so pretekli teden po noči vlomili tatje in odnesli več perila in oprave. Štiri možje so menda te reči zastavili v Celovcu v zastavnici.

Logavas. Humberški grof si je prisvojeval pravico ribljenja v celem zapadnem delu Vrbskega jezera in vlada mu je to potrdila. Dr. Theodor Neustattel se je pritožil na ministerstvo, katero je odločilo, da ima Neustattel pravico ribariti v parceli št. 933.

Logavas. (Številke.) V župniji Logavas je bilo l. 1902. rojenih 20, od teh je 12 zakonskih, 8 nezakonskih. Poročena sta bila 2 para, umrlo je 22 oseb, med njimi 15 otrok. — V župniji Škofice je bilo rojenih 25, in sicer 20 zakonskih in 5 nezakonskih; poročeni so bili 3 pari, umrlo je 24 oseb, namreč 6 odraslih in 18 otrok.

Škofice. (Računski sklep posojilnice.) Sprejemkov je bilo: hranilnih vlog 34.969 K 11 v, obresti 1102 K 80 v, vrnjena posojila 1910 K, 83 deležev 415 K, udnina 166 K, razno 75 K 60 v, skup 38.638 K 51 v. — Izdatki: Posojila 35.480 K, vrnjene hranilne vloge 1800 K, vzdignjene obresti 8 K 23 v, inventar in bukvice 436 K 42, skup 37.724 K 65 v. Gotovine je torej 913 K 86 v. Posojilnica je bila marca minulega leta ustanovljena.

Dholica. Lutrovska „Bauern-Zeitung“ z dne 1. prosinca 1903, št. 1., se bavi z mojo osebo in nek dopisun meni celo očita, da sem imenoval tukajšnje nasprotnike „pijane svinje“. Dokler mi dopisun ne pove: kdaj, kje in pred kom sem take besede govoril, ostane nesramen obrekovalac.

Fran Katnik, župnik.

Čajna pod Dobračem. (Goljufica.) Pretekli teden prišla je k tukajšnji gostiji Marjeti Mati neka ženska, ki je dejala, da prihaja od njene hčere iz Šmartna pri Beljaku, kateri je umrl njen 4letni otrok Pavl; naj bi torej šla ali k pogrebu ali pa naj kaj pošlje. Mati je odgovorila, da nikakor ne more pustiti bolnega moža samega in je prosila nepoznano žensko, da naj nekatere stvari nese hčeri, kar je seveda prav rada obljubila. Marjeta dala ji je obleke, kave, sladkorja v vrednosti 15 kron in še v gotovini 3 krome z naročilom, da naj za ta znesek prinese zdravil za moža. Pa niti hči ni dobila stvari, niti lahkoverna Marjeta zdravil. Mali Pavlek pa je prav zdrav, sploh ni bil kdaj bolan. Zvito žensko zasledujejo orožniki.

„Telefonska poročila.“

Geslo: „Udri, udri, mah na mah!“

Celovec. Vkljub priporočilu škofiške občine vrbljanski Karom-Morak ni dobil službe „abort-räumerja“, katera je bila razpisana v št. 296. „Celovčanke“ z dne 20. decembra 1902. Mora biti lep patron, da so ga celovski Vsenemci pustili na cedilu.

Celovec. Ker nemško-nacijonalni listi vedno pišejo, da je poslanec Pupovac Hrvat, se je bati, da bi Pupovac ne govoril hrvatsko. Zato ni res, da se deželni zbor le zato ne otvori, ker se Metnic uči slovensko. Znati mora tudi še dr. A. Ben Buja hrvaško!

Celovec. Nesreča, ki je vzbudila splošno sožalje, pripetila se je D. Ivjaku v Prevaljah. Prišel je preblizu telefona in ta ga je malo osmodil. Obrnil se je vsled tega na lastnika „Mira“ Podkloštom, da bi tako nevarno stvar, posebno tisti „udri, udri“, odpravil iz „ljubezni do bližnjega“. Ker se na eni strani bojimo za dragoceno D. Ivjakovo mast, na drugi pa tudi mi naenkrat tako drage reči, kakor je naprava telefona, ne moremo odpraviti, mu svetujemo: Ako nečete, da zopet ne pride „udri, udri“, hodite okoli telefona, kakor mačka okoli vrele kaše!

Št. Jurij na Zili. Na novega leta dan smo zvedeli radostno novico: „Athletenverein Jugend“ (= društvo „junakov“, „mladina“) v Celovcu imenovala je Hribernikovega Korlona svojim častnim

članom. Je pa tudi „junak“ naš Korl! Iz Št. Jakoba poročajo nam o tem to-le: Med božičnimi počitnicami telovadil je in se prekucoval v Mačkovi gostilni Korl tako, da kaj takega še v cirkusu Barnum niso videli. Pravijo, da se večkrat na ta način telovadi, zato ima tako „spretnost“. Vsled tega ga toplo priporočamo, da ga Palla nastavi kam za telovadnega profesorja, sicer je nevarnost, da jo popiha v cirkus.

Št. Jurij nad Vrbo. Kmetje so v začetku mislili, da ima naš Fortunat Marsch-nigg vrabce pod klobukom: ker so se pa o vsem drugem prepričali, nabirajo prostovoljne doneske, da mu kupijo „Knigge-ja“ (ali Veselovega: „Olikanega Slovence“). Vsi se boje, da bi Marschnigg med njimi ne postal — gorjanec!

Grebinj. Grebinjčani majajo z glavami, da nabiranje denarja za toplo juho za šolarje proti lauskemu letu jako zaostaja. Mi vemo gotov pri-pomoček, da bo letos prišlo še več denarja vkup, kakor lani. Na dan volitve sta velikovška „bogova“ Sternwirt in Huth prinesla v Grebinj velik žakelj denarja. Za ta denar so takrat veliki otroci, ki so „belo“ volili, pili ne samo juho, temuč tudi jedli gulaš in pečenko in vse z vinom ali pivom zalivali, tako da se je eden izjavil: „Škoda da niso volitve saj vsaki teden“. Ta žakelj pa je bil tako velik, da je gotovo še kaj ostalo, da se zdaj po zimi majhnim otrokom more oskrbeti malo tople juhe. Več morejo Grebinjčani izvedeti pri zgoraj omenjenih velikovških „korenjakih“.

Domačale. Ko se je pri nas zvedelo, da je Wo. Schitz postal okrajni šolski nadzornik, bila je od veselja vsa vas razsvetljena. Splošno pokanje! Povpraševali so se le, kje in odkod so njegove zasluge. Nekateri pravijo kratko: Št. Jakob! Oho!

Svetna vas. Mnogo občanov se je zgrazalo na tem, da se je volitev za deželni zbor vršila v gostilni, namreč pri Košiču, in ne v županovi hiši, kakor je sicer navada. Da se opravičimo, navedem sledeče: 1. Košičeva hiša stoji sredi vasi, takorekoč na najbolj strategičnem prostoru. 2. Pri županu ni gostilne, kjer bi se „volilni možje“ (saj vemo, kateri) za volitev „okrepčali“ in „navdušili“. 3. Pri očetu županu nimajo pripravnega „hrama“ ali kleti za pivo. 4. Zidi županove hiše bi najbrž ne mogli prenašati silnega vpitja in vrišča, ko smo na primer zatulili: „Hajl Kiršner! Hajl Wieser!“ 5. Najglavnejši vzrok, da smo volitev preložili v gostilno, je bil ta: pri županu imajo hlev preblizu hiše, in mi smo se nekoliko bali, da bi se nam pri volitvi krave in junčki ne smejali. Kdo nam more torej še predbacivati, da nismo „pametno“ ravnali?!

Liberalni komite.

Svetnavas. Občinski očetje mislijo baje v Št. Janžu postaviti posebno hišo za tiste, ki živijo v divjem zakonu. Volilno pravico bodeta kajpada imela obadva. Radovedni smo, kdo bode oskrbnik, ker ta bo imel gotovo virilen glas v občini.

Novičar.

Na Koroškem.

Deželna vlada je razveljavila odlok okrajnega glavarstva celovškega, katero je bilo prepovedalo sklep obč. odbora v Škofičah, ki je imenoval gg. Podgorc, Primožič in dr. Pupovac za častne občane. Istotako je deželna vlada razveljavila odlok okrajnega glavarstva, ki je bilo ukazalo, da se mora mestno pokopališče v Št. Rupertu z dnem 1. januarjem popolnoma zapreti. Mac Nevin je torej dvakrat pogorel!

Slovenske učitelje izganjajo! G. Rudolf Mencin, učitelj v Škocijanu, je imenovan za učitelja v Št. Ilju pod Turjakom na Štajerskem. — Kratika, a vendar je v nji pravcata slika naših žalostnih šolskih razmer. Zopet mora slovenski učitelj pobegniti iz dežele, v drugi deželi si iskati službe in kruha, ker mu pri vladajočih razmerah na Koroškem nočejo pustiti mesta! Kakor pod rajnim nadzornikom Gobancem, tako in še huje je pod vladajočim Palla-tom, da namreč slovenskemu učitelju, in bodi si še tako vesten in pridni učitelj, zagrenijo življenje tako, da mu naga-jajo, kjer le morejo, da konečno rad gre iz dežele. Dober del tega sevé opravlja nadzornik Palla, ki že skrbi za to, da postane služba slovenskega učitelja kolikor mogoče — neprijetna. Tako je že lepó število izvrstnih slovenskih učiteljev moralo zapustiti deželo. In na pritožbe slovenskih poslancev, da primanjkuje slovenskih učiteljev, ima Palla drzno čelo, odgovoriti: Saj bi jih nastavljal, ko bi jih imel! Na drugi strani pa se izganjajo iz dežele! In tako deluje šolska uprava neprestano in dosledno na to, da izpodriva slovenske učitelje, da zabranjuje slovensko šolstvo. Tužna nam majka!

Družba sv. Mohorja je vzbudila zopet enkrat nevoljo in jezo čedne kompanije Dobernik-Lakner. V božični številki jadikujejo, da se češka in slo-

venska društva razvijajo bolj kakor nemška, in to celo na Koroškem, kar jih sevé najbolj jezi. Pišejo: „Slovenska družba sv. Mohorja predstavlja armado, zoper katero ne moremo postaviti kaj enakega. Peščica Slovencev si je osnovala s tem bojno organizacijo, ki obsega bogate in revne, visoke in nizke.“ Jezi jih, da so celo posli člani družbe. — Gospodje, le počasi! Res je, da naša dična družba obsega vse stanove, a laž je, da je bojna organizacija, Družbi ni nikakor namen boj. Mirno hodi svojo pot, nobenemu Nemcu ni še krivila niti lasú, pač pa skrbi za Slovence, ter jim priskrbuje prepotrebne pouka in prijetne zabave! Kakor doslej tudi znanprej Slovenci ne pojdejo popraševati v uredništvo lista „Freie Stimmen“, smejo-li pristopiti h Mohorjevi družbi. Pač pa nas mora onemogla jeza teh ljudij vneti, da s podvojen močjo delamo za rast in napredek družbe sv. Mohorja! Skrbimo, da bo število naše rastlo i v bodoče, nam v veselje, ljutemu nasprotniku v strah in jezo!

Judeževi groši. Iz zadnjih izkazov izvemo, da so od „Südmarke“ dobili podpore: Nek učitelj na Koroškem 100 K (ime naj bi bili povedali, to bi bilo zanimivejše kot svôta), nek najemnik 80 K, neka obrtnica 200 K. Največ podpor tega društva je šlo na Spodnje Štajersko. Podpore so društvu med drugimi poslali: Podružnica Pliberk 21 K; Možica-Prevalje 37 K; od teh se je nabralo v gostilnah: Glančnik in Nemec v Možici 4 K, Wenger v Prevaljah 5 K, Meister na Lešah 8 K. Slovenci, zapomnite si ta imena! Podružnica v Št. Štefanu ob Zili je dala 35 K. — Nemški „Schulverein“ je med drugimi dal podpore šoli v Vratih in učiteljskemu semenišču v Celovcu. Tako se z nemškim denarjem ruje zoper Slovence.

Drobiž. Hlapec J. Süsenbaher v Silbereggju je rešil dne 6. dec. l. l. fanta J. Belino, da ni utonil. Deželna vlada mu je priznala za to 20 K talije. — V Blatogradu se je dne 27. dec. ustrelil črevljarski pomočnik J. Haas. — Na utrakvistični šoli v Žabnicah je razpisano učiteljsko mesto do dne 31. jan. Na šoli v Bistrici v Rožu je razpisano mesto šolskega voditelja, na šoli v Hodišah učiteljsko mesto do dne 22. jan. Za obe mesti se zahteva znanje slovensčine. — Na Osojskem jezeru se je minuli teden drsal kmetijski sin J. Schellander na čisto tankem ledu, dasi ga je mati svarila. Led se je udrl in dasi se je $\frac{3}{4}$ ure trudil, ni mogel priti iz vode, ker se je led vedno udiral pod njim. Potem je izginil v vodi. Ljudje so stali ob bregu, slišali njegove klice, a pomagati mu niso mogli. — V Trebnju pri Beljaku se je hotel usmrtiti učitelj Weich. Prebodel se je z nožem, pa ne smrtno. — Prestavljena sta poštarja E. Vidovič iz Radegunde v Borovlje in Jan. Ternut iz Rožeka v Limerče pri Celovcu.

Po slovenskih deželah.

„Dom in Svet“—ovim naročnikom. Upravištvu „Dom in Sveta“ nam javlja, da dobi vsak novi naročnik kot novoletno darilo lepo knjižico: dr. Lam-petovo „Cvetje s polja modroslovskega“. Ta znani leposlovni list je vreden najtoplejšega priporočila. Vsebinsko ima jako lepo, dobro izbrano. Priskrb-ljeno je za lepe povesti kakor za tehten pouk. Prva številka letošnjega leta kaže zopet v vsakem oziru vrl napredek. Diči jo mnogo krasnih slik. V nji je tudi povest našega vrlo znanega pisatelja, g. Fr. Ks. Meško-ta. Naročnina znaša na leto 9 kron.

Casnikarstvo. Z novim letom so v Ljubljani prenehale izhajati „Novice“. „Novice“ so do-segle s preteklim letom svoj 60. letnik, ter so do-segle velikanske uspehe pod uredništvom nepozab-nega očeta Slovencev rajnega dr. Jan. Bleiweisa. Zadnja leta pa so postale „Novice“ popolnoma brez-pomemben list. — Tudi „Zgodnja Danica“ je zašla. Izhajala je dolgo dōbo 55 let — bila je najstarejša sestra „Novic“, in sedaj je zašla. Svoj čas je bila „Danica“ priljubljen in za razvoj našega národa precej odločilen list. — Namesto „Zgodnje Danice“ bo monsignor Tomo Zupan izdajal nov nabožen list. — Z novim letom je začel izhajati nov nabožen list „Bogoljub“.

Križem sveta.

Papežev odgovor na božično čestitko. Po-vodom božičnih praznikov je sprejel sv. oče, kakor običajno vsako leto, kardinalski zbor (kolegij), ki mu je po svojem starosti kardinalu Oreglia izrazil svoje čestitke. V svojem odgovoru je naglašal papež, da je njegov jubilej po vsem katoliškem svetu našel pojavov ljubezni, da pa te vesele po-jave kalé socijalni dogodki, ki so njegovo srce na-polnili z žalostjo. Papež obžaluje predlogo v ita-lijanskem parlamentu o ločitvi zakona, ki pomenja prevrat krščanskega življenja ter vzpostavljene držav na podlagi paganskega naturalizma. Papež je opozarjal na važnost krščanske demokratične delavnosti, katero je odobril. To gibanje je v naj-strožjem nasprotju s socijalno-demokratičnim gi-banjem, katero poslednje prvo utesnuje in je že s tem svetu v veliko kvar.

Zanimivost iz Italije. „Edinost“ je nedavno poročala: Svoječasno ustavil sem se bil mimogredé en dan v malem mestu Beluno, v zgornji Italiji. Zjutraj istega dne sprehajal sem se po cesti proti Feltre. Na tem sprehodu naletel sem na nekega kmeta, s katerim sem se pogovarjal o vsakdanjih stvareh. Kar sem zapazil, da tropa mož teče proti mestu in šele, ko so možje prišli v mojo bližino, mogel sem videti, da so imeli vsi puške v roki in perje na klobuku. Pripomnil sem kmetu, da saj vendar ne gori v mestu. Mož je razumel, kaj sem hotel reči ter mi pojasnil, da so to italijanski vojaki, takozvani „bersaglieri“ (lovci), ki se vračajo z vaj nazaj v mesto. Kar se tiče brzega marširanja, dejal mi je mož, da se imajo zahvaliti tistim „maledettim“ Avstrijcem, ki so jim bili leta 1866. vedno za petami. „Dà“, je pripomnil, „takrat smo morali po sili »hitro« marširati.“ — Slednjič je pripovedoval možiček, da se je radi tega že večkrat maščeval nad Avstrijo in sicer na čisto miren način. Vsake spomladi da se „k nogam“ pelje v Avstrijo, kjer ostaja do jeseni. Tekom tega časa pridno varči in pošilja denar v domovino, hrano pa da si izprosi pri kmetih. O nastopu zime pa da se daje po odgonu brezplačno odpeljati domov. Mož je razumel tudi nekaj nemščine, a še bolje je govoril slovenski. Dejaj je, da mu je v Avstriji neobhodno potrebno, da razume nekaj slovenščine, ako hoče boljše izhajati.

Gospodarske stvari.

Najboljši čas, rezati cepiče, je gotovo od listopada do svečana, ko je sok odstopil in ni v njih nobenega življenja. Cepiči, ki jih jemljemo v požlahtnjevanje, morajo biti zdravi, v jedru ne rdeči, na koži ne črnkasti. Tudi drevo mora biti zdravo. Na poldnevni strani ali v vrhu drevesa dobiš najboljše mladike. Sadne mladike ali vodnih poganjkov nikar ne jemlji. Do porabe zakoplji cepiče v prst na vrtu ali pa v vlažen pesek v kleti. Cepiče, ki smo jih dobili od drugod in ki so videti morda že nekoliko suhi, položimo za 24 ur v vodo. One dele, ki so bili vtaknjeni v zemljo ali v pesek pred uporabo, odrežemo preč in jih zavrzemo. Cepiči, ki smo jih rezali jeseni zgodaj ali pozno splomladi, bolje poženo in se raje primejo, ako jih vtaknemo pred uporabo za nekoliko časa v zemljo, da sok iz njih izpuhti.

Kako privabiš senice na svoj sadni vrt? Senice najpridnejše zatirajo sadni mrčes! Največ pa koristijo sadjarju po zimi, ko zamorejo na golem drevju posebno lahko preiskati žuželke, njihova jajca, ličinke in bube. Da privabimo te ptice v posebno veliki množici na vrt, priporočajo privezati na nekatera drevesa zelene smerekove ali jelove (hojeve) veje. Ako si namreč kedaj pazliveje zasledoval življenje teh ljubih ptičkov, si gotovo opazil, da gostujejo seničice po zimi posebno rade na visokem jelovem drevju. Ako jim torej pripravimo po vrtovih taka priljubljena zbirališča, se kmalu tamkaj naselijo in od tod prirejajo svoj veselo mični lov in lahkomisljene zimske izlete.

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se celovski Slovenci shajajo odslej *vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer v gostilnici g. Cavnika „pri zlatem studentu“, Lidmanský-jeve ulice,* kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“. Poseben vhod iz dvorišča na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Listnica uredništva.

Prevalje. Pride prihodnjič!
Globasnica. Žal, Vašega prav dobrega dopisa v tej številki nismo več mogli objaviti. Pride prihodnjič! Oglasite se večkrat!

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolico priredi prvo nedeljo po sv. Treh kraljih, dne 11. januarja 1903 shod in veselico pri Bilišniku v Šent-Vidu v podjurski dolini. Na dnevnem redu so poudarjeni govori, tamburanje društva „Bisernica“ v Celovcu, petje moškega zbora škocijanskega in igra: „Pravica se je izkazala“, katero predstavljajo škocijanski mladeniči. Na zborovanje, ki bode jako zanimivo, vabi uljudno **odbor.**

Loterijske številke od 3. januarja 1902.

Dunaj	16	53	30	35	6
Gradec	30	12	20	14	21

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Slovenci! Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

NAZNANILA.

Brinjevec,

naturni, staro in obležano blago, 1 liter 2 kroni 40 vin., 3 litri franko po pošti za 9 kron. **Fina, stara slivovka,** liter za 2 kroni, pošiljam proti povzetju.

Egidij Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Važno za bolehaljoče

na želodcu!

Pomanjkanje teka, bolečine in slabost želodca, slabost ter glavobol vsled slabega prebavljanja, **slabo prebavljanje** itd. odstranjujejo takoj znane **Brady-eve (marijinoceljske) želodčne kapljice.**

Na tisoče zahvalnih in priznanih pisem.

Jedna steklenica z navodilom 80 v., dvojna steklenica 1 K 40 v.

Dobivajo se v lekarnah.

Kjer se ne dobivajo, razpošilja jih **glavni razpošiljatelj C. Brady,** lekarna „k ogerskemu kralju“, Dunaj I., Fleischmarkt 1, in sicer če se prej pošlje 5 K: 6 majhnih steklenic, če se pošlje 4 K 50 vin.: 3 velike steklenice poštne prosto.

Pred ponaredbami se svari. Prave marijinoceljske želodčne kapljice morajo imeti varstveno znamko in podpis: *C. Brady.*

Ako si hočete po ceni in dobro
pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju, ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizu 600 podob, katerega vam pošlje za-
stoj in poštne prosto.

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporoča k nez-
skojski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega **mašnega vina** vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzor-
stvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 34 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Na zahtevanje pošiljajo se vzorci. Posoda se zaračuna po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih. — Letošnji pridelek je iz-
boren in milejšega okusa, ker je napravljen po novem francoskem načinu. Razpošiljal se bode v prvi polovici novembra. — Rdeče, jako priljubljeno namizno vino („cviček“) oddajalo se bode po 28 kron. — Belo, staro vino je še v zalogi. — Naročbam čez 500 litrov dovoli se nekoliko popusta.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

